

Протягом звітнього періоду утримувалась сонячна, посушлива, тепла погода близька до літніх місяців. Середня температура повітря протягом звітнього періоду становила +10°C тепла. Максимальна температура повітря підвищувалась до +22°C тепла, мінімальна температура повітря вночі знижувалась до -3°C. Оподи в період звітнього періоду не випадали. Внаслідок відсутності продуктивних опадів, вологозапаси з ґрунту стрімко втрачаються. Низька відносна вологість повітря стримує перезараження озимих зернових культур та ріпаку основними хворобами.

В **озимій пшениці** господарств Степу личинки **хлібної жужелиці** за чисельності 0,5-2, макс. в осередках Запорізької, Миколаївської областей 3 - 5 екз. на кв.м пошкодили 1-6% рослин на 3-27% площ, здебільшого розміщених після стерньових попередників. Осередки підвищеної чисельності до 5 екз/м.кв. локалізовано. В залежності від погодних умов залялькування шкідника буде проходити в кінці квітня – в першій декаді травня. Повсюди за потепління в посівах **озимих** та сходах **ярих зернових колосових** культур **хлібні блішки, п'явиці, злакові попелиці, цикадки** на 8-75% площ пошкодили 2-5% рослин. (Київська, Миколаївська та Харківська обл.). Відбувається літ **чорної пшеничної, гессенської, шведських злакових мух**. Поява шкідників весняного покоління виявилась на півтори декади раніше очікуваного. Розповсюдження та виліт шкідників з місць зимівлі продовжується.

Захисні заходи проти вищевказаних фітофагів рекомендується проводити шляхом обприскування крайових смуг або всуціль посівів за перевищення ЕПШ (личинок жужелиці 3-4 і більше, хлібних блішок 30-50, жуків п'явиць 10-30 на кв.м, злакових мух 40-50 екз. на 100 п.с.) рекомендованими інсектицидами.

В степових та лісостепових областях (Дніпропетровська, Запорізька, Івано-Франківська, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Сумська, Хмельницькій, ін. обл.) за прогрівання ґрунту активізувалось переміщення перезимувалих личинок **ґрунтових шкідників (чорнишів, коваликів, хлібних жуків, хрущів)** у верхні шари ґрунту.

Гусениці **озимої совки** п'ятого-шостого віків (15-85%) щільністю 0,3-1, макс. 2 (в осередках Херсонської обл.) екз. на кв.м пошкодили до 5% рослин **озимих пшениці** та **ріпаку**. У Кіровоградській, Луганській, Одеській, Харківській областях відмічається вихід жуків **піщаного мідляка** за чисельності 0,4-2 екз. на кв.м та заселення ними прикрайових смуг озимих зернових та ріпаку. Скрізь існує ймовірність осередкових значних пошкоджень ярих зернових, сходів ранніх просапних культур. Розпочався літ **капустяного білана**.

У південних областях Степу, осередково Лісостепу у теплі сонячні дні, спостерігається вихід **клопа шкідливої черепашки** на поверхню листяної підстилки, де їх ураховують по 0,2-1 екз. на кв.м. У Одеській, Херсонській

областях відмічається їх переселення у посіви озимини. Масовий переліт клопів з місць зимівлі у посіви відбуватиметься за настання стійкого потепління (за середньодобової температури 16-17°C і вище протягом 3-4 днів). При проведенні фітосанітарного моніторингу, на заселення клопами посівів зернових колосових культур, варто враховувати, що за прохолодної погоди шкідник перебуває у нижніх ярусах травостою, у вузлах кущення рослини, щілинах під грудочками ґрунту. За відсутності дощів у ранньовесняний період шкідливість клопів буде посилюватись, передусім на ярих колосових культурах. Після повного переселення перезимувалого клопа у посіви за порогової (2-4 і більше екз. на кв.м) чисельності шкідника під час виходу озимих зернових в трубку посіви захищають дозволеними до використання інсектицидами, які будуть біологічно ефективні проти багатьох інших фітофагів, спеціалізованих щодо зернових колосових культур.

За існуючих гідротермічних умов та наявного з осені запасу фітопатогенів продовжується інфікування **озимих пшениці, ячменю та жита борошнистою росею, септоріозом, гельмінтоспоріозом, буру листковою іржею, темно-бурою плямистістю, кореневими гнилями**, якими охоплено 5-25, макс. 57% площ, уражено 5-18% рослин (Житомирська, Львівська, Херсонська, Полтавська та ін. обл.). На **еризифоз** у Київській області слабо хворіє 1-2% рослин озимої пшениці на 50-80% площ. **Сніговою пліснявою** в Луганській області уражено до 1% рослин на 0,1% обстежених площ. Надалі вищезазначені (особливо **іржа**) та інші хвороби інтенсивно розвиватимуться за температури повітря в межах +16 +25°C, рясних рос і періодичних дощів, осередково в загущених посівах з високим рівнем азотного удобрення можлива епіфітотійна ситуація. При виборі фунгіциду враховують спектр його дії, економічну і екологічну доцільність застосування та обов'язково беруть до уваги результати обстежень фітосанітарного стану посівів і очікувану втрату урожаю за даного рівня розвитку хвороб на кожному полі. Місцями у Вінницькій області відмічено **підмерзання** листків на рослинах **озимої пшениці**, а саме пошкоджено верхній листок в 10-35% рослин. Спостерігається початок проявлення симптомів нестачі вологи – відставання рослин в рості, початок пожовтіння нижнього ярусу листків.

Сходи **гороху** заселяють жуки **піщаного мідляків** (0,5-1 екз. на кв.м), **бульбочкові довгоносики** (0,6-2 екз. на кв.м), які пошкодили у слабкому ступені 2-6% рослин. За 10-15 жуків на кв.м посіви обробляють дозволеними до використання інсектицидами.

У багаторічних травах, зокрема другого і наступних років, **бульбочкові, листковий люцерновий, конюшиновий насіннід, інші довгоносики та клопи пошкодили** 1-5% рослин. У рік сівби сходи багаторічних трав за наявності бульбочкових довгоносиків 5-8 жуків на кв.м обробляють дозволеними препаратами.

На озимому ріпаку продовжують свій розвиток **стебловий капустяний і великий ріпаковий прихованохоботники, хрестоцвіті блішки**, відмічено початок виходу із місць зимівлі **оленки волохатої**

(Київська обл.), подекуди виявлено літ **білокрилки, капустяного білана та оленки волохатої** (Миколаївська обл.). Чисельність великого ріпакового стеблового прихованохоботника становить від 1 до 4 екз. на рослину (Дніпропетровська, Миколаївська, Київська, Луганська, Тернопільська та інші). **Хрестоцвітними блішками** у крайових смугах полів пошкоджено до 10 % обстежених площ, за чисельності 0,5 - 4 екз. на кв.м. Жуки хрестоцвітих блішок найнебезпечнішими для сходів озимого ріпаку рано навесні (після відновлення вегетації озимого). Активність і шкідливість блішок збільшується у жарку посушливу погоду. Враховуючи те, що за температури понад +15С у суху сонячну погоду цей шкідник за чисельності понад 5 екз/кв.м здатен повністю знищити сходи культури, захист сходів від них - важлива ланка у системі захисту ріпаку. Захист посівів проводять за наявності 3-5 блішок на кв.м

В більшості ріпакосійних областей рослини хворіють на **пероноспороз, альтернаріоз, фомоз, бактеріоз**, осередково виявлено **циліндроспоріоз** (Одеська обл.). За перевищення показників ЕПШ проти шкідників доцільно провести обробки дозволеними до використання препаратами.

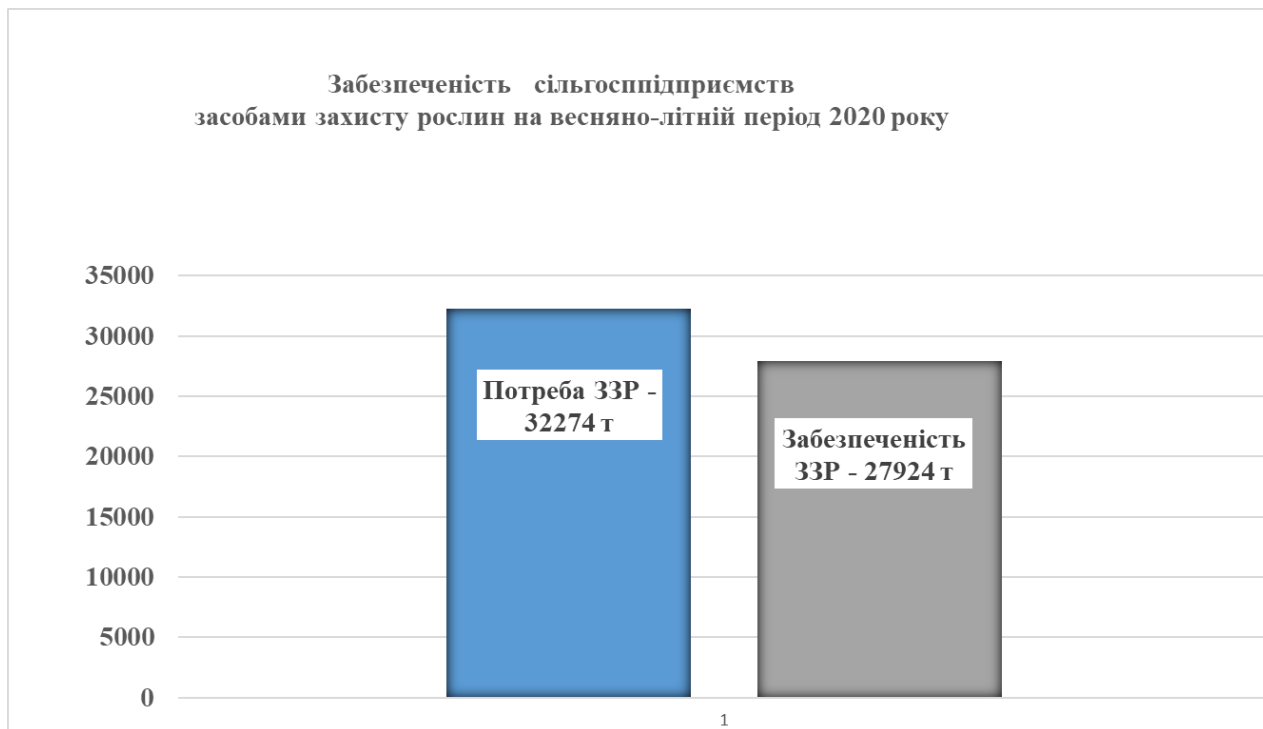
Повсюди на **бурячищах** за прогрівання ґрунту відбувається поступове переміщення **звичайного та сірого бурякових довгоносиків** у верхні його шари (Київська, Черкаська, Чернігівська обл.). За зимовий період в середньому загинуло 12% зимового запасу звичайного бурякового довгоносика та 8% сірого. Продовжується вихід та концентрація **бурякових блішок, крихітки** (Львівська, Хмельницька обл.) біля узбіч доріг, старих бурячищ на лободових бур'янах. На первинних рослинах-господарях (каліні, жасмині) продовжується відродження та живлення личинок **листяної бурякової попелиці**.

Сходи **гороху** заселяють жуки **піщаного мідяків (0,5-1 екз. на кв.м), бульбочкові довгоносики** (1-2 екз. на кв.м), які пошкодили у слабкому ступені до 2% рослин. За 10-15 жуків на кв.м посіви обробляють дозволеними до використання інсектицидами.

В **садах** триває вихід і живлення **довгоносиків (сірий бруньковий, яблуневий квіткоїд, подекуди букарка, казарка)**, які скрізь пошкодили 1-12% бруньок. Триває відродження **сисних шкідників (кліщі, яблунева зелена попелиця, медяниця)**, якими заселено 2-5% бруньок на 20-35% дерев. **Яблунева плодожерка** знаходиться під корою дерев в стані зимівлі, нею заселено 15% дерев. Середня чисельність становить 1 екз./дер, максимально 4. Загибель взимку 3%. Під час розпускання бруньок зерняткових рекомендується провести обстеження дерев та за перевищення економічного порогу шкідливості (яблуневий квіткоїд і букарка – 30-40 жуків на дерево, сірий бруньковий довгоносик – 3-5 жуків на 1м гілок, казарка – 7-9 жуків на дерево) провести обробку дозволеними та рекомендованими до використання інсектицидами.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами сільськогосподарських культур.

За оперативною інформацією Головних управлінь Держпродспоживслужби в областях про хід робіт із захисту рослин **10 квітня 2020 року** забезпеченість сільгоспідприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур за минулий тиждень на 3 % і становить близько 28 тис. т препаратів, або 87 % до потреби в препаратах у I півріччі 2020 року.

Забезпеченість сільгоспідприємств в препаратах для протруювання насіння ярих зернових і зернобобових культур становить 100 % до потреби в цих препаратах. У господарствах триває протруювання насіння – всього на сьогодні протруєно близько 340 тис. т або 68 % від запланованих для посіву обсягів насіння ярих культур.

Погодні умови та температурний режим сприяли здійсненню заходів щодо захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів в більшості областей. Всього на сьогодні застосовано засоби захисту рослин на площі близько 2,2 млн. га сільгоспугідь, що вдвічі більше порівняно з минулим тижнем.

Для контролю бур'янів в посівах озимих культур та на полях, призначених під посів соняшнику, кукурудзи, інших ярих культур, застосовували гербіциди. Всього оброблено понад 0,84 млн. га сільгоспугідь.

Застосування інсектицидів для захисту рослин від комплексу шкідників проведено в посівах озимих зернових - на площі 0,54 млн. га, ріпаку – 0,4 млн. га, садів і виноградників – 0,024 млн. га.

З метою оздоровлення від хвороб здійснювалися обробки фунгіцидами. Так озимих зернових оброблено близько 0,14 млн. га, озимого ріпаку – 0,16 млн. га, садів і виноградників – понад 0,04 млн. га.

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано близько 1,9 тис. т засобів захисту рослин. Подальше зростання температури повітря сприятиме розвитку та розповсюдженню шкідливих організмів у посівах сільськогосподарських культур, що в свою чергу збільшить обсяги застосування засобів захисту рослин для боротьби з ними.

Заходи захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів тривають.